

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dispvtaones Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Qvibus Vniversa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 2. Soluuntur argumenta in contrarium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

finem vltimum, & summum bonum. Nam reflexione illa quæ à notitia Angelorum ad Deum cognoscendum sunt, sunt nimis remota. Parique ratione dicitur vniuersam Philosophiam habere pro subiecto Deum, vt Deum: quia nihil est in Philosophia, quod ad Dei naturalem notitiam referri non possit, tam propria notitia, ac referuntur ad Deum. Ita quæ de Angelorum natura & proprietatibus considerantur in Theologia. Pari quoque ratione dicitur, Deum, vt finem nostrum & beatitudinem naturalem, esse subiectum Philosophiæ moralis: quia actiones humanæ quæ per illam diriguntur, sunt viæ ad assequendam beatitudinem naturalem. Concludo itaque subiectum totale per attributionem vniuersæ Theologiæ latius patere in rigore philosophico. Quodque dicitur communiter Deum esse tale subiectum, debere in sensu morali solum intelligi. Nisi potius id dicatur de Theologia strictius supra; & versante tantum circa reuelata per se, id est, ex primaria & principali Dei intentione, quæ corpus fidei substantiale constituunt; & circa ea quæ ex illis deduci possunt, aut per se ad illa pertinent; & de Deo non solum, vt vno & trino, verum etiam, vt Incarnato, & prout est principium & finis creaturarum, præcipue rationalium; ab his amandus, querendus, & obtinendus per opera bona, virtutum supernaturalium exercitium, obseruantiam legum diuinarum, gratia, auxilia, sacramenta, & alia media ab ipso constituta: In quibus explicandis versatur vniuersa Theologia. Existimo enim Christum, & tendentiam creaturæ intellectualis ad Deum illi propositum in finem supernaturalem, per media ab ipso ordinata, pertinere ad principale obiectum fidei theologicæ. Cum tam multa de Christo reuelata sint, totumque vetus Testamentum ferè occupetur in scribenda Christi genealogia, ipsiusque vitæ mysterijs per varias figuras representandis. nouum autè maxima ex parte ipsius gesta, miracula, prædicationes, præcepta, consilia, & exhortationes contineat. Tota etiam scriptura vtriusque Testamenti eò quodam modo referatur, vt viam salutis nos doceat, iuxta illud Apostoli Rom. 15. v. 4. *Quæcunque scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt, vt per patientiam & consolationem Scripturarum spem habeamus, vt æterna scilicet, quæ principale spei subiectum est.*

SECTIO II.

Soluntur argumenta in contrarium.

D. Thom.
mas.

Contra doctrinam præcedentem non sentit D. Thom. q. 1. art. 7. cum ait absolute Deum esse subiectum Theologiæ. Nam quod loquatur de principali tantum, & totali non absolute, sed per attributionem, sa-

tis indicant, tum quæ superius ex ipso adduximus, tum rationes quibus ibidem assertionem suam confirmat. Prima est: quia illud est obiectum potentia vel habitus, sub cuius ratione omnia referuntur ad potentiam, vel ad habitum; Deus autem est, sub cuius ratione considerantur omnia quæ tractantur in Theologia, quatenus vel sunt ipse Deus, vel ad Deum referuntur: Ergo &c. Cuius argumenti maior de obiecto totali tantum per attributionem, & ad quod tanquam principale cætera referuntur, intelligenda est. Nam absolute obiectum totale alicuius potentia vel habitus, est id totum quod ipsi obijcitur: quod præter id ad quod cætera referuntur, complectitur illa ipsa quæ referuntur. Quidquid enim obijcitur, verè rationem obiecti habet, siue ad aliud referatur, siue non; & siue alterius relationem terminet, siue non.

Secunda est, quia idem est subiectum principiorum & scientiæ totius: cum tota scientia virtute contineatur in principijs. Deus autem est subiectum articuloꝝ fidei, qui sunt principia Theologiæ: Ergo, &c. Cuius syllogismi minor de subiecto totali absolute, & ad quod fidei intelligi non potest: cum manifestum sit de Christo, de Sacramentis, de actibus humanis, alijsque permultis, multa diuinitus fuisse reuelata, quorum & dei articuloꝝ nos Deus ipse secundum se, sed illa sunt subiectum. Male igitur Vasq. Caiet. Bann. & alij quidam ad artic. D. Th. cit. his rationibus, & auctoritate Doctoris Sancti contra nos abutuntur. Quod autem aiunt, id esse subiectum in aliqua scientia, cuius causæ, principia, proprietates, & species si quas habet, explicentur in illa: est similiter intelligendum de subiecto generali, sub quo continentur aliquo modo omnia quæ trahuntur in scientia: non de totali simpliciter & absolute, quod præter illud comprehendit cætera omnia de quibus per se disputatur: Esto, in ordine ad illud. Atque ita corpus naturale v.g. est quidem subiectum generale Physiæ, & totale per attributionem: absolute verò illa non solum de corpore naturali in genere, aut in specie de coelis, de elementis, de mixtis inanimatis & animatis disputat: sed & de singulis eorum partibus, & de eorum accidentibus, modis, & proprietatibus: vt de materia, forma, vniuerso, modo, loco, tempore, quantitate, de generatione, de anima, & alijs huiusmodi: propter illa quæ sunt, sed nihilominus per se, & secundum propriam cuiusque rationem.

Ex opposito verò ad probandam non posse Deum esse subiectum principale Theologiæ, & totale per attributionem, obijci potest primo, nullam scientiam probare de suo subiecto an sit, & quid sit: sed illa duo supponere, vt docet Arist. primo Post. cap. 1. At Theologia probat de Deo an sit, & quid sit: ergo Deus non est subiectum Theologiæ. Secundò ad quamcunque scientiam alicuius subiecti pertinet cognoscere omnia, quæ illi

11.

Vasques
Caietanus
Bannes.

12.
Obiectio
in Libris

conueniunt, aut conuenire possunt. At hoc est impossibile respectu Theologiae: 1. Quia quae Deo conueniunt, aut conuenire possunt, infinita sunt. Theologia uero est scientia finita: 2. Quia cognoscere quaecunque Deo conueniunt, aut conuenire possunt, est Deum comprehendere, id est, ipsum cognoscere, quantum cognoscibilis est. At Deus est incomprehensibilis omni habitui, & intellectu creato.

13. Vasquis solutio.

Ad Primum respondet Vasq. disp. 10. cap. 7. Theologiam ex proprijs suis principijs, quae sola reuelatione nota sunt, non probare ratione aliqua duo illa, An, & quid Deus sit: sed ita supponere Deum esse, & Deum esse primum ens, omnium rerum principium & causam; sicut esse trinum & unum, & reliqua principia, quae dicuntur articuli fidei. Theologum tamen aliunde, tanquam Philosophum, rationibus à posteriori probare Deum esse, & esse unum: eò quod inter pessimos homines non desint qui negent Deum esse, aut unum esse. Et paulò post ait, quamuis fides doceat Deum esse, & esse unum: ita tamen duo non numerari inter articulos fidei apud omnes, sed inter necessariò requisita ad articulos, ut docet S. Thom. 2. 2. q. 1. a. 5. ad 3.

14. Non satisfaci.

Theologia probat sua principia.

Hæc solutio mihi planè non satisfacit. Nam Theologia latius sumpta secundo modo supra explicato, prout non tantum conclusiones, sed & ipsa principia fidei comprehendit, quo pacto eam sumi posse fatetur ipse Vasq. disp. 10. n. 9. iuncto num. 4. atque etiam sumpta tertio modo è tribus supra explicatis, probat sine dubio ex principijs proprijs, id est, ad ipsam ita consideratam pertinentibus, Deum esse, & ipsum esse unicum, primum ens, principiumque & causam cæterorum omnium. Ad hoc enim probandum efficaciter, habet diuinam reuelationem munitam grauissimis argumentis credibilitatis, quibus Deus sufficienter credibile fecit se reuelare quod sit, & quod talis, tantusque sit. Reuelationes autem diuinæ credibiliter factæ sunt unum è principijs Theologiae, tertio modo, inò & quouis alio modo sumpta è tribus supra propositis. Sic enim Theologia argumentatur: Quicquid Deus reuelauit, uerum est. Sed Deus hoc reuelauit, ut se unum esse, ergo &c. Vbi uides reuelatione esse in minori propositione, tanquam alterum principium conclusionis deductæ: quod principium quia non est per se notum, debet uicem accipere ab argumentis credibilitatis, quibus Deus sufficienter credibile fecit se reuelare. Item Theologia tertio modo sumpta complectitur ea omnia quae iuuant ad probanda & confirmanda, uel ad illustranda & explicanda fidei dogmata: ergo complectitur principia naturalia, seu rationes naturales, quibus efficaciter probat contra Athes, & Polytheos, Deum esse, & unicum esse, & consequenter esse primum ens, principiumque & causam cæterorum, æternum, immensum, omnidiscium, optimum, omnipotens, & in omni genere perfectissimum.

Aliter ergo respondeo, Arist. loco cit. loqui de scientia strictius sumpta pro notitia conclusionis deductæ euidenter ex principijs euidentibus, & à priori; id est, ut ipsomet ibidem exponit, pro notitia parta per demonstrationem perfectam, ex ueris, primis, immediatis, prioribus, & notioribus, & causis conclusionis. Quæ conclusio, seu notitia ista, non potest præmissas, seu principia ex quibus deducitur, sed illa præsupponit esse nota & euidencia, ut ab illis euidenciam hauriat. In illis uero præmissis, seu principijs, includitur subiectum conclusionis, & definitio subiecti, quæ est medium potissimum demonstrationis à priori. Ideoque conclusio præsupponit de subiecto suo, quod sit, & quidnam sit. At uero scientia latius sumpta, ut nunc non sumitur Theologia, post Molinam, Vasq. & Durand. sup. cit. prout etiam comprehendit ipsa principia quæ tradit, exponit, & confirmat (quo sensu Arist. 1. de celo cap. 1. sumit scientiam Physicæ, cum ait, Physicam circa principia naturalia uersari, & non tantum circa conclusiones deductas ex principijs) hoc, inquam, sensu falsum est, scientiam non probare de suo subiecto an, & quid sit. Maxime uero scientiam illam quæ prima est, & nullam se priorem & superiorem habet, à qua accipiat, sua principia probata & illustrata. Cuiusmodi est Theologia Christiana, secundo & tertio modo sumpta: & Theologia quoque naturalis, seu Metaphysica. Ad hoc uero nihil refert fitno articulus fidei necne quod Deus sit unus; quia de hoc dicemus alibi: nam cum utraque ueritas sit fundamentum reliquorum quæ ad eam, & ad Theologiam pertinent; incumbit maxime Theologiae utramque illam ueritatem accuratè & efficaciter confirmare; quod nos suo loco, cum Dei ope, facerè conabimur, exemplo D. Th. q. 2. & 11. aliorumque Theologorum.

15. Vera solutio.

Quomodo scientia supponat suum subiectum.

Aristot.

16. Gregor.

Ad secundum argumentum desumptum ex Greg. q. 4. prologi a. 2. in probatione secundæ conclusionis, Respondeo, antequam deus non esse uerum, nisi de scientia quæ sit suo subiecto commensa & adæquata. Cuiusmodi non est Theologia respectu Dei: quippe qui infinite nostram omnem cognitionem excedit. Quare neque proficitur Theologia tradere adæquatam illius cognitionem, sed tantum ea de illo inuestigare, quæ partim lumine diuinæ reuelationis, partim etiam lumine naturali, possunt hac in uita cognosci de Deo, prout in se est, & prout est principium & finis creaturarum: præcipueque finis noster supernaturalis, ad quem Theologia Christiana collimat.

SECTIO III.

QUIBUSNAM ACTIBVS

Theologia Deum, & alia sua obiecta attingat?

Conclusio: Actus quibus Theologia quocumque sumpta, Deum & alia sua obiecta attingit, sunt multiplices. Primo

17.